

บทที่ 4

แนวทางการปรับปรุงการควบคุมภายในกองทุนหมู่บ้านศรีพันต้น

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวทางการปรับปรุงการควบคุมภายในของระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน โดยใช้วิธีสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 4 คน เกี่ยวกับการดำเนินงานของระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน สามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ทางด้านรายรับ และทางด้านรายจ่าย โดยเปรียบเทียบกับ การควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO และ ตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ รายละเอียดของผลการศึกษาแสดงได้ดังนี้

4.1 การประเมินการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวทางการปรับปรุงการควบคุมภายในของระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านศรีพันต้น โดยผลที่ได้ นำแนวปฏิบัติของหมู่บ้านที่กล่าวไปในบทที่ 2 มาเปรียบเทียบกับ การควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO ทั้ง 5 ด้าน และตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่ามีการควบคุมเหมือนหรือต่าง ดังสามารถสรุปได้ ตามตารางที่ 1 - 6 ดังนี้

4.1.1 ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวทางการปรับปรุงการควบคุมภายในของระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านศรีพันต้น ซึ่งสภาพแวดล้อมการควบคุมปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมมี 8 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์และจรรยาบรรณของผู้บริหาร ปรัชญาและรูปแบบในการทำงานของผู้บริหาร บทบาทของคณะกรรมการและกรรมการตรวจสอบ ความรู้ความสามารถของบุคลากรที่เหมาะสมกับหน้าที่ การงาน ฝั่งการจัดองค์กร การมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ นโยบายและวิธีบริหารงาน ด้านบุคลากร และการตรวจสอบภายใน โดยนำมาเปรียบเทียบกับ การควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO และตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่ามีการควบคุมเหมือนหรือต่างกันอย่างไร และจะมีแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแสดงผลตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ระบบบัญชี

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
<p>ความซื่อสัตย์และจรรยาบรรณของผู้บริหาร</p> <p>- มีการกำหนดเกี่ยวกับความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการประพฤติปฏิบัติของคณะกรรมการ</p>	<p>มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านตามมาตราที่ 11 เรื่องคุณสมบัติผู้บริหาร</p>	<p>มีการกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านข้อที่ 19 ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านตามมาตราที่ 11เรื่องคุณสมบัติผู้บริหาร</p>	<p>เหมือนทั้งC O S O และพระราชบัญญัติ</p>	-
<p>- การปฏิบัติงานมีความเที่ยงตรงปราศจากความลำเอียงและมีความเป็นกลาง</p>	<p>มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านตามมาตราที่ 11 เรื่องคุณสมบัติผู้บริหาร</p>	<p>มีการกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านข้อที่ 19 ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านตามมาตราที่ 11เรื่องคุณสมบัติผู้บริหาร</p>	<p>เหมือนทั้งCOSO และพระราชบัญญัติ</p>	-

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ระบบบัญชี(ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิด COSO	พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้าน ศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
<p>ปรัชญาและรูปแบบในการทำงานของผู้บริหาร</p> <p>- คณะกรรมการได้ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย</p>	<p>มีการกำหนดหน้าที่ไว้ที่ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแนบท้ายพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านตามหมวด 4 ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนข้อที่ 21</p>	<p>มีการกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบข้อที่ 20</p>	<p>เหมือนทั้ง COSO และพระราชบัญญัติ</p>	-
<p>บทบาทของคณะกรรมการและกรรมการการตรวจสอบ</p> <p>-คณะกรรมการเอาใจใส่และให้เวลากับกองทุนอย่างเพียงพอ</p>	<p>ไม่มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน</p>	<p>ไม่มีการกำหนดไว้ในระเบียบแต่ในทางปฏิบัติมีการตรวจสอบ</p>	<p>ไม่เหมือน COSO แต่เหมือนพระราชบัญญัติ</p>	<p>- คณะกรรมการที่มีหน้าที่ต้องให้เวลากับกองทุนอย่างเพียงพอเนื่องจากคณะกรรมการที่ได้รับการคัดเลือกจากความเต็มใจและได้รับผลตอบแทน ดังนั้นควรต้องทุ่มเทและให้เวลากับ</p>

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ระบบ บัญชี(ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิด COSO	พระราชบัญญัติกองทุน หมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้าน ศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
		เพื่อกำหนดในเรื่องของการ ได้รับผลตอบแทนบางท่านที่ ไม่มีเวลาให้เต็มที่		กองทุนถ้าหากคณะกรรมการไม่ สามารถปฏิบัติ หรือไม่มีเวลาให้ควรร ลาออกหรือมีการตัดหรือลด ผลตอบแทนที่ได้รับ
<p>ความรู้ความสามารถของ บุคลากรที่เหมาะสมกับหน้าที่ การงาน</p> <p>- คณะกรรมการมีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสม</p>	<p>มีการกำหนดหน้าที่ไว้ที่ ระเบียบคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแนบท้าย พระ ราชบัญญัติกองทุน หมู่ บ้านตามหมวด 4 ว่า ด้วยคณะ กรรมการ กองทุนข้อที่ 19</p>	<p>มีการกำหนดไว้ในระเบียบของ กองทุนหมู่บ้านข้อที่ 16 แต่ คณะกรรมการทางด้านการเงิน ที่มีหน้าที่จัดทำบัญชี ขาด ประสบ การณ์ในการจัด ทำ บัญชีและระยะเวลาที่ให้ ผู้จัดทำบัญชีไปอบรมมีระยะ เวลาที่สั้นและขาดการต่อเนื่อง</p>	<p>เหมือนทั้ง COSOและ พระราช บัญญัติ</p>	<p>-ควรจะต้องให้คณะกรรมการที่มี หน้าที่ได้รับการอบรมและควรจะต้อง ทำอย่างต่อเนื่อง</p> <p>-ให้สอบถามหรือฝึกทำบัญชีจากผู้รู้ที่ สามารถจัดทำบัญชีของกองทุนได้ เช่น เจ้าหน้าที่ที่ดูแลการจัดทำบัญชี กองทุน กรรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งทำ หน้าที่เปรียบเสมือนเป็นพี่เลี้ยงของ กองทุน</p>

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ระบบบัญชี(ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
ผังการจัดองค์กร -มีการกำหนดโครงสร้างที่ชัดเจน	มีการกำหนดหน้าที่ไว้ที่ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแนบท้ายพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านตามหมวด 4 ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนข้อที่ 24	มีการกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านข้อที่ 17 และ ข้อที่ 18	เหมือนทั้งCOSO และพระราชบัญญัติ	-
การมอบอำนาจและความรับผิดชอบ - มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน	มีการกำหนดหน้าที่ไว้ที่ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแนบท้ายพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านตามหมวด 4 ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนข้อที่ 21	มีการกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านข้อที่ 20	มีเหมือนทั้งCOSO และพระราชบัญญัติ แต่ในทางปฏิบัติมีคณะกรรมการบางท่านยังไม่เข้าใจบทบาทของตน	- ควรมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและทำการชี้แจงเพื่อให้คณะกรรมการที่มีหน้าที่จะได้ทราบถึงลักษณะงานที่ตนจะต้องดำเนินการตลอดจนถึงให้เข้าใจถึงขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพินต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรีพินต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
<p>- มีการแบ่งแยกหน้าที่ส่วนงานและความรับผิดชอบของคณะกรรมการอย่างชัดเจนและเหมาะสม</p>	<p>มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านตามหมวด 2 ว่าด้วยการบริหารและการดำเนินกิจการข้อที่ 14</p>	<p>มีการกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านข้อที่ 21 ถึงข้อที่ 31 ซึ่งในคณะกรรมการ ที่มีหน้าที่ทางด้านการเงินกับบัญชียังเป็นบุคคลคนเดียวกัน โดยกำหนดให้เหรัญญิกเป็นผู้รับเงินและมีหน้าที่จัดทำบัญชีด้วย</p>	<p>เหมือนทั้งCOSO และพระราชบัญญัติ</p>	<p>-ควรจะต้องแยกระหว่างคนรับเงินและคนทำบัญชีเพื่อสามารถสอบย้อนกันได้ ป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดการทุจริต</p> <p>-ตามระเบียบที่ควรปฏิบัติโดยทั่วไปเหรัญญิกเป็นผู้รับเงินส่วนด้านบัญชีเป็นหน้าที่ของผู้ตรวจสอบบัญชีแต่ถ้าเหรัญญิกไม่ว่างหรือไม่สามารถรับเงินได้หน้าที่นี้อาจให้ประธานกองทุนกองรับหน้าที่ชั่วคราว</p> <p>-ควรจะมีการเขียนระเบียบให้ชัดเจนยิ่ง โดยมีการกำหนดการแบ่งแยกหน้าที่ชัดเจน โดยเฉพาะหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงเช่นเหรัญญิกไม่ควรมีหน้าที่จัดทำบัญชี</p> <p>-ควรมีการสอบย้อนกันเป็นครั้งคราว</p>

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพินต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรี พินต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
นโยบายและวิธีการบริหารงานด้านบุคลากร -มีการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติด้านการบริหารงานบุคลากรไว้อย่างชัดเจน เกี่ยวกับการสรรหา การคัดเลือก ระเบียบวาระ การให้ผลตอบแทน รวมถึงการกระทำทุจริต หรือ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่กองทุน หมู่บ้านและมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน	มีการกำหนดในพระราชบัญญัติตามมาตราที่ 12 และ มาตราที่ 13	มีการกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านข้อที่ 18 ระบุเฉพาะเรื่องของวาระผลตอบแทน	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติ	-ควรมีแนวทางในการคัดเลือกที่เป็นรูปธรรม วิธีการหรือกระบวนการที่ชัดเจน

ในส่วนของกองทุนหมู่บ้านศรีพินต้นจากการสัมภาษณ์พบว่าจากการดำเนินงานทางด้านระบบบัญชีสามารถแบ่งเป็นทางด้านรายรับซึ่งประกอบด้วยการรับเงินค่าหุ้นไม่ว่าจะเป็นการเริ่มเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกใหม่หรือทำการซื้อหุ้นเพิ่มเติมตามเงื่อนไขที่จะทำการขอกู้เงินจากกองทุน การเงินรับดอกเบี้ยจากผู้กู้ และทางด้านรายจ่าย ประกอบด้วย การให้เงินกู้ซึ่งมีขั้นตอนตั้งแต่การรับใบคำขอกู้เงิน การพิจารณาการให้เงินกู้ การโอนเงินกู้แก่สมาชิก และการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมการควบคุมไม่ว่าจะเป็นเรื่องความซื่อสัตย์และจริยธรรมของคณะกรรมการมีความเป็นกลางปราศจากความลำเอียงบุคลากรเป็นที่ยอมรับของชุมชน คณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการรับชำระค่าหุ้นมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับหน้าที่ ปัจจัยโครงสร้างการดำเนินงานของคณะกรรมการมีการแบ่งแยกหน้าที่กันชัดเจน และการบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีการคัดสรรตามคุณสมบัติที่กฎหมายกำหนด มีการดำเนินการควบคุมตามแนวคิดของ COSO แต่อาจจะมีคณะกรรมการบางท่านที่ไม่มีเวลาให้กับกองทุนอย่างเพียงพอและไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเองตามที่ได้รับมอบหมาย

4.1.2 การประเมินความเสี่ยง

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาถึงแนวทางการปรับปรุงการควบคุมภายในของระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านศรีพินต้น ขั้นตอนของกระบวนการการประเมินความเสี่ยงมี 3 ขั้นตอน คือ การระบุปัจจัยต่างๆที่ทำให้เกิดความเสี่ยง การประเมินความสำคัญของความเสี่ยง และ การกำหนดกิจกรรมบริหารความเสี่ยง โดยนำมาเปรียบเทียบกับการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO และตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่ามีการควบคุมเหมือนหรือว่าต่าง และมีแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแสดงผลตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านการประเมินความเสี่ยง ระบบบัญชี

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
การระบุปัจจัยต่างๆที่ทำให้เกิดความเสี่ยง - มีการระบุความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น	ไม่มีการกำหนด	มีการระบุความเสี่ยงจากการสัมภาษณ์พบว่ามี การกำหนดเอาเรื่องพฤติกรรม การจ่ายชำระหนี้	มีเหมือนCOSO	- ทำการจัดระดับความเสี่ยง ซึ่งแบ่งระดับความเสี่ยงออกเป็นน้อย ปานกลาง มาก โดยกำหนดความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ของกองทุนโดยใช้กำหนดระยะเวลาเมื่อครบกำหนดการจ่ายคืนเงินกองทุน
- รายการอนุมัติ รายการ โอน รายการจ่ายต่างๆ เป็นไปตามกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ	มีการกำหนดในพระราชบัญญัติตามมาตราที่ 14	มีการกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านข้อที่ 20	มีเหมือนCOSO และพระราชบัญญัติ	-
-มีแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างผู้มีอำนาจอนุมัติการเงิน และบัญชี	มีการกำหนดในพระราชบัญญัติตามมาตราที่ 14	มีการกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านข้อที่ 20	มีเหมือนCOSO และพระราชบัญญัติ	-

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านการประเมินความเสี่ยง ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้าน ศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
-มีการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน ของเอกสารก่อนทำการจ่ายเงิน	มีการกำหนดใน พระราชบัญญัติ ตามมาตราที่ 14	มีการกำหนดไว้ใน ระเบียบของกอง ทุนหมู่บ้านข้อที่ 20 และข้อที่ 44	มีเหมือนCOSOและ พระราชบัญญัติ	-
-รายการอนุมัติ รายการโอน รายการจ่าย ต่างๆ เป็นไปตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ	มีการกำหนดใน พระราชบัญญัติ ตามมาตราที่ 14	มีการกำหนดไว้ใน ระเบียบของกอง ทุนหมู่บ้านข้อที่ 20	มีเหมือนCOSOและ พระราชบัญญัติ	-
-มีการบันทึกค่าใช้จ่ายเป็นลายลักษณ์อักษร ชี้แจงเสนอต่อที่ประชุมเสมอ	มีการกำหนดใน พระราชบัญญัติ ตามมาตราที่ 14	มีการกำหนดไว้ใน ระเบียบของกอง ทุนหมู่บ้านข้อที่ 20 และข้อที่ 43	มีเหมือนCOSOและ พระราชบัญญัติ	-

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพินต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านการประเมินความเสี่ยง ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้าน ศรีพินต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
-คณะกรรมการมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนชัดเจนในการที่จะอนุมัติเงินกู้ให้กับสมาชิก	มีการกำหนดในพระราชบัญญัติตามมาตราที่ 14	มีการกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านข้อที่ 32ถึงข้อที่ 35	มีเหมือนCOSOและพระราชบัญญัติ	-
การประเมินความสำคัญของความเสี่ยง -ในการพิจารณาคณะกรรมการได้ทำการตรวจสอบเอกสารหลักฐานของสมาชิกที่ขอู้เงินกองทุนมากกว่า 1 ครั้ง	มีการกำหนดในพระราชบัญญัติตามมาตราที่ 14	มีการกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านข้อที่ 20	มีเหมือนCOSOและพระราชบัญญัติ	-

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุนหมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านการประเมินความเสี่ยง ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิด COSO	พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้าน ศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
- ในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ทุกรายคณะ กรรมการได้พิจารณาข้อมูลในอดีตประกอบ การพิจารณา	มีการกำหนดหน้าที่ไว้ที่ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแนบท้าย พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านตามหมวด 6 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านข้อที่ 36	มีการกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านตามข้อที่ 33 ถึงข้อที่ 39 และอ้างถึงคุณ สมบัติการเข้ามาเป็นสมาชิกด้วย	มีเหมือนCOSO และพระราชบัญญัติ	-
-มีการประเมินความเสี่ยงในการรับเงินค่าหุ้น เงินต้นและดอกเบี้ย	ไม่มีการกำหนดในพระราชบัญญัติ	มีการระบุความเสี่ยงจากการสัมภาษณ์พบว่าถ้าหากสมาชิกไม่สามารถจ่ายชำระหนี้ได้ไม่ว่าด้วยเหตุใดมีแนวทางที่จะแก้ไข	มีเหมือนCOSO	- ทำการประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นว่ามีผล กระทบกับกองทุนหรือไม่ถ้ามีจะส่งผลกระทบอย่างไรมากน้อยแค่ไหนและจะมีแนวทางในการ แก้ไขอย่างไรเช่นถ้าหากสมาชิกไม่สามารถจ่ายชำระหนี้กองทุนได้ไม่ว่ากรณีใดจะนำเอาเงินส่วนไหนมาชดเชย อาจจะเป็นเงินในส่วนการประกันความเสี่ยง หรือว่าเงินจากชมรมฌาปนกิจ เป็นต้น

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุนหมู่บ้านศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านการประเมินความเสี่ยง ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้าน ศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
การกำหนดกิจกรรมบริหารความเสี่ยง -มีการกำหนดระดับความสำคัญของ ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น	ไม่มีการกำหนด	มีการระบุความเสี่ยงจาก การสัมภาษณ์มีการ กำหนดความเสี่ยงที่อาจ เกิดขึ้นจากการไม่ได้รับ ชำระหนี้	มีเหมือนCOSO	-กำหนดความเสี่ยงที่อาจจะ เกิดขึ้นว่าจะส่งผลกระทบต่อ กองทุนมากน้อยแค่ไหน โดยหา แนวทางแก้ไขหรือบรรเทาความ เสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น
-การรับเงินสดเพื่อ ไปจ่ายค่าใช้จ่ายมี การลงลายมือชื่อผู้รับเงิน	มีการกำหนดใน พระราชบัญญัติ ตามมาตราที่ 14	มีการกำหนดไว้ใน ระเบียบของกองทุน หมู่บ้านตามข้อที่ 20	มีเหมือนCOSOและ พระราชบัญญัติ	-
-ในการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆของกองทุน มี การจัดทำใบสำคัญจ่ายและมีการลงลายมือ ชื่อผู้รับเงินทุกครั้ง	มีการกำหนดใน พระราชบัญญัติ ตามมาตราที่ 14	มีการกำหนดไว้ใน ระเบียบของกองทุน หมู่บ้านตามข้อที่ 20	มีเหมือนCOSOและ พระราชบัญญัติ	-

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุนหมู่บ้านศรีพินต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านการประเมินความเสี่ยง ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรี พินต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
-การลงลายมือชื่อของผู้ขอกู้และผู้ค้ำประกัน จะต้องกระทำต่อหน้าคณะกรรมการเสมอ	มีการกำหนดใน พระราชบัญญัติ ตามมาตราที่ 14	มีการกำหนดไว้ใน ระเบียบของกอง ทุนหมู่บ้านตามข้อ ที่ 20	มีเหมือนCOSOและ พระราชบัญญัติ	-
-มีการตรวจสอบเกี่ยวกับรายการอนุมัติ รายการ โค่น รายการจ่ายต่างๆของกองทุนจากผู้ ที่เกี่ยวข้อง	มีการกำหนดใน พระราชบัญญัติ ตามมาตราที่ 14	มีการกำหนดไว้ใน ระเบียบของกอง ทุนหมู่บ้านตามข้อ ที่ 20	มีเหมือนCOSOและ พระราชบัญญัติ	-
-มีแนวทางในการรับมือหรือจัดการกับความเสี่ยง นั้นๆ โดยการระดมสมองคณะกรรมการ	มีการกำหนดใน พระราชบัญญัติ ตามมาตราที่ 14	มีการกำหนดไว้ใน ระเบียบของกอง ทุนหมู่บ้านตามข้อ ที่ 20	มีเหมือนCOSOและ พระราชบัญญัติ	-

ในส่วนของกองทุนหมู่บ้านศรีพัตน์จากการสัมภาษณ์พบว่าจากการดำเนินงานของระบบบัญชีประกอบด้วยทางด้านรายรับซึ่งแบ่งเป็นการรับเงินค่าหุ้นไม่ว่าจะเป็นการเริ่มเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกใหม่หรือทำการซื้อหุ้นเพิ่มเติมตามเงื่อนไขที่จะทำการขอกู้เงินจากกองทุนการเงินรับดอกเบี้ยจากผู้กู้ มีการระบุความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นและทำการจัดระดับความเสี่ยง ทำการประเมินความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นว่าส่งผลเสียหายอย่างไรบ้าง จะใช้แนวทางใดในการที่จะแก้ไขหรือรับมือกับความเสี่ยงนั้นๆ

ทางด้านรายจ่าย ประกอบด้วยการให้เงินกู้ซึ่งมีขึ้นตอนตั้งแต่ การรับใบคำขอกู้เงิน การพิจารณาการให้เงินกู้ การโอนเงินกู้แก่สมาชิก และการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเสี่ยงที่มีการควบคุมตามแนวคิด COSO มีทั้งในเรื่อง การระบุถึงปัจจัยของความเสี่ยงว่าจะมีมาจากสาเหตุอะไร แล้วนำมาพิจารณาเอาปัจจัยความเสี่ยงนั้นมาทำการวิเคราะห์โดยทำการระดมสมองของฝ่ายคณะกรรมการบริหารกองทุน เพื่อที่จะได้กำหนดแนวทางที่จะจัดการกับความเสี่ยงนั้น

4.1.3 กิจกรรมการควบคุม

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวทางการปรับปรุงการควบคุมภายในของระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านศรีพัตน์ สำหรับกิจกรรมการควบคุมได้แบ่งเป็น 5 เรื่องคือ การแบ่งแยกหน้าที่ การมอบอำนาจ เอกสารและการบันทึกบัญชี การควบคุมสินทรัพย์ และการตรวจสอบ โดยนำมาเปรียบกับการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO และตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่ามีการควบคุมเหมือนหรือต่างกัน และมีแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแสดงผลตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านกิจกรรมการควบคุม ระบบบัญชี

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้าน ศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
การแบ่งแยกหน้าที่ -มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการรับเงิน	มีกำหนดตาม พระราชบัญญัติ ตามมาตราที่ 14	มีกำหนดไว้ใน ระเบียบของกองทุน หมู่บ้านแต่ในทาง ปฏิบัติบาง ครั้งคณะ กรรมการที่มีหน้าที่ มิได้ปฏิบัติหน้าที่	มีเหมือนทั้งCOSO และพระราชบัญญัติ	- ควรต้องทำความเข้าใจกับ คณะกรรมการที่มีหน้าที่ให้เข้าใจ ถึงบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับ ตลอดจนชี้แจงให้ทราบถึงผล เสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นได้
- มีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างผู้มีอำนาจอนุมัติ การเงิน และบัญชี	มีกำหนดตาม พระราชบัญญัติ ตามมาตราที่ 14	มีกำหนดไว้ใน ระเบียบของกองทุน หมู่บ้านตามข้อที่ 20	เหมือนทั้งCOSOและ พระราชบัญญัติ	-

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพินต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านกิจกรรมการควบคุม ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรี พินต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
การมอบอำนาจ - มีการแบ่งแยกหน้าที่และความรับผิดชอบ ระหว่างคณะกรรมการที่รับผิดชอบทางด้าน บัญชี และทางด้านการเงิน	มีกำหนดตาม พระราชบัญญัติ ตามมาตราที่ 14	มีกำหนดไว้ใน ระเบียบแต่ในทาง ปฏิบัติไม่ได้ ปฏิบัติระเบียบ	เหมือนทั้งCOSOและ พระราชบัญญัติ	- จะต้องแยกหน้าที่การรับเงินและ การจัดทำบัญชีออกจากกันห้ามมี ให้เป็นบุคคลคนเดียวกันเพื่อ ป้องกันการทุจริตและสามารถสอบ ย้อนความถูกต้องกันได้
-การบันทึกบัญชีเป็นไปตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ	มีกำหนดตาม พระราชบัญญัติ ตามมาตราที่ 14	มีกำหนดไว้ใน ระเบียบของกอง ทุนหมู่บ้านตามข้อ ที่ 44	มีเหมือนทั้งCOSO และพระราชบัญญัติ	-
- มีการพิจารณาและอนุมัติเงินกู้โดยผู้มี อำนาจก่อนการจ่ายเงินกู้และมีการจดบันทึกราย นาม จำนวนผู้กู้ จำนวนเงินกู้แต่ละรายที่ ได้รับการอนุมัติ	มีกำหนดตาม พระราชบัญญัติ ตามมาตราที่ 14	มีกำหนดไว้ใน ระเบียบของกอง ทุนหมู่บ้านตามข้อ ที่ 31 ถึง ข้อที่ 41	เหมือนทั้งCOSOและ พระราชบัญญัติ	-

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพินต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านกิจกรรมการควบคุม ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรี พินต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
- มีการบันทึกจำนวนเงินที่อนุมัติใบคำขอผู้ โดยผู้มีอำนาจอนุมัติ	มีกำหนดตาม พระราชบัญญัติ ตามมาตราที่ 14	มีกำหนดไว้ใน ระเบียบของกอง ทุนหมู่บ้านตามข้อ ที่ 31 ถึง ข้อที่ 41	เหมือนทั้งCOSOและ พระราชบัญญัติ	-
เอกสารและการบันทึกบัญชี - มีการลงรายมือชื่อผู้รับเงินใน ใบเสร็จรับเงินใบเสร็จรับเงินที่มีการ ยกเลิกจะแนบติดสำเนา	มีกำหนดตาม พระราชบัญญัติ ตามมาตราที่ 14	มีกำหนดไว้ใน ระเบียบของกอง ทุนหมู่บ้านตามข้อ ที่ 44	มีเหมือนทั้งCOSO และพระราชบัญญัติ	-
- มีการออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการ รับเงินค่าหุ้น โดยมีการเรียงตามลำดับเล่ม ที่ เลขที่และเรียงตามลำดับการเกิด เหตุการณ์	มีกำหนดตาม พระราชบัญญัติ ตามมาตราที่ 14	มีกำหนดไว้ใน ระเบียบของกอง ทุนหมู่บ้านตามข้อ ที่ 44	เหมือนทั้งCOSOและ พระราชบัญญัติ	-

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพินต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านกิจกรรมการควบคุม ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรี พินต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
-มีทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงินและใบเสร็จรับเงินเก็บรักษาตามสภาพที่เหมาะสม	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติตามมาตราที่ 14	มีกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนตามข้อที่ 44	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติ	-
- มีการจัดทำบัญชีเรียบร้อยเป็นปัจจุบัน	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่าด้วยการบัญชี การตรวจสอบและการประเมินผลงาน	มีกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนแต่ทางกองทุนหมู่บ้านไม่ได้มีการจัดทำบัญชีให้เรียบร้อยเป็นปัจจุบัน	มีเหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติ	- ควรมีการจัดทำบัญชีให้เป็นปัจจุบันเพื่อให้ถูกต้องและเป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย - มีการสอบย้อนอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านกิจกรรมการควบคุม ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
- ในการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆของกองทุน มีการจัดทำใบสำคัญจ่ายและมีการลงลายมือชื่อผู้รับเงินทุกครั้ง	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่าด้วยการบัญชี การตรวจสอบและการประเมินผลงาน	มีกำหนดไว้ในระเบียบ	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติ	-
- มีการบันทึกค่าใช้จ่ายเป็นลายลักษณ์อักษรชี้แจงเสนอต่อที่ประชุมเสมอ	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่าด้วยการบัญชี การตรวจสอบและการประเมินผลงาน	มีกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านตามข้อที่ 43 และข้อที่ 45	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติ	-
- มีการจดบันทึกรายนาม จำนวนผู้กู้ จำนวนเงินกู้แต่ละรายที่ได้รับการอนุมัติ	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่าด้วยการบัญชี การตรวจสอบและการประเมินผลงาน	มีกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านตามข้อที่ 20	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติ	-

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพินต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านกิจกรรมการควบคุม ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้าน ศรีพินต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
- มีการจัดทำทะเบียนผู้ค้าประกัน/ หลักประกันและ	มีกำหนดตามพระราช บัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่า ด้วยการบัญชี การ ตรวจ สอบและการ ประเมิน ผลงาน	มีกำหนดไว้ใน ระเบียบของกอง ทุนแต่ทางกองทุน มิได้จัดทำ	เหมือนทั้งCOSOและ พระราชบัญญัติ	- ควรจะจัดทำทะเบียนผู้ค้าประกัน เพื่อจะได้ง่ายในการควบคุมผู้ค้า ประกันป้องกันการค้าประกันเกิน กำหนดเงื่อนไขของกองทุน
- มีการบันทึกบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ของ ทางด้านบัญชีและการเงินเพื่อนำมาสอบ ยื่นขอ	มีกำหนดตามพระราช บัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่า ด้วยการบัญชี การ ตรวจ สอบและการ ประเมิน ผลงาน	มีกำหนดไว้ใน ระเบียบของกอง ทุนตามข้อที่ 44	เหมือนทั้งCOSOและ พระราชบัญญัติ	-
- มีการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของเอกสารก่อนทำการ จ่ายเงิน	มีกำหนดตามพระราช บัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่า ด้วยการบัญชี การ ตรวจ สอบและการ ประเมิน ผลงาน	มีกำหนดไว้ใน ระเบียบของกอง ทุนตามข้อที่ 44	เหมือนทั้งCOSOและ พระราชบัญญัติ	-

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านกิจกรรมการควบคุม ทางด้าน
 รายรับและรายจ่าย (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติกองทุน หมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้าน ศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
การควบคุมสินทรัพย์ - มีการยื่นขออนุญาตถอนเรื้อนหุ้น อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	มีกำหนดตามพระราช บัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่า ด้วยการบัญชี การตรวจ สอบและการประเมิน ผลงาน	มีกำหนดไว้ใน ระเบียบของกอง ทุนตามข้อที่ 44	เหมือนทั้งCOSOและ พระราชบัญญัติ	-
มีการกำหนดเป็นแผนงานเกี่ยวกับ เงินสด	มีกำหนดตามพระราช บัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่า ด้วยการบัญชี การตรวจ สอบและการประเมิน ผลงาน	มีกำหนดไว้ใน ระเบียบของ หมู่บ้านตามข้อที่ 43และข้อที่ 44	เหมือนทั้งCOSOและ พระราชบัญญัติ	-

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพินต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านกิจกรรมการควบคุม ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรีพินต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
- เงินที่ได้รับจากการชำระค่าหุ้นจะนำฝากธนาคาร ณ สิ้นสุดวันที่ได้รับ หรือนำฝากวันรุ่งขึ้น	ไม่มีกำหนดตามพระราชบัญญัติหมวดที่ 4 ว่าด้วยการบัญชี การตรวจ สอบและการประเมิน ผลงาน	ไม่มีกำหนดตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน	ไม่เหมือนในพระราชบัญญัติและCOSO	- ควรจะต้องนำเอาเงินที่ได้รับนำไปฝากธนาคารทุกสิ้นวันหรือวันที่ธนาคารเปิดทำการเพื่อป้องกันเหตุที่เกิดจากความไม่ตั้งใจและการจงใจต่างๆในการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือสูญเสียชีวิต
- มีการเปรียบเทียบยอดรวมระหว่างบัญชีคุมกับบัญชีย่อยเป็นประจำอย่างเหมาะสม	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติหมวดที่ 4 ว่าด้วยการบัญชี การตรวจ สอบและการประเมิน ผลงาน	มีกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านตามข้อที่ 44	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติ	
- มีการจัดทำทะเบียนคุมหุ้นเรือนหุ้นและบัญชีย่อย	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติหมวดที่ 4 ว่าด้วยการบัญชี การตรวจ สอบและการประเมิน ผลงาน	มีกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านตามข้อที่ 44	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติ	-

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพินต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านกิจกรรมการควบคุม ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรี พินต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
- มีการตรวจสอบจากบุคคลภายนอก	มีกำหนดตามพระราช ราช บัญญัติตาม หมวดที่ 4 ว่าด้วย การบัญชี การ ตรวจสอบและการ ประเมินผลงาน	มีกำหนดไว้ใน ระเบียบของ กองทุนหมู่บ้าน ตามข้อที่ 44	เหมือนทั้งCOSOและ พระราชบัญญัติ	-

ในส่วนของกองทุนหมู่บ้านศรีพินต้นจากการสัมภาษณ์พบว่าจากการดำเนินงานของระบบบัญชีทางด้านรายรับซึ่งแบ่งเป็นการรับเงินค่าหุ้นไม่ว่าจะเป็นการเริ่มเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกใหม่หรือทำการซื้อหุ้นเพิ่มเติมตามเงื่อนไขที่จะทำการขอกู้เงินจากกองทุน การเงินรับดอกเบี้ยจากผู้กู้

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการควบคุมทางด้านรายรับที่เป็นไปตามแนวคิด COSO คือเรื่อง การรับเงินมีการแบ่งแยกหน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการที่รับผิดชอบทางด้านบัญชี และทางด้านการเงิน มีการออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับเงินค่าหุ้น ค่าดอกเบี้ยและเงินต้น ใบเสร็จรับเงินที่ออกมีการเรียงตามลำดับเล่มที่ เลขที่ ใบเสร็จรับเงินมีการลงวันที่เรียงตามลำดับการเกิดเหตุการณ์ มีการลงรายมือชื่อผู้รับเงินในใบเสร็จรับเงิน ใบเสร็จรับเงินที่มีการยกเลิกจะแนบติดสำเนา มีทะเบียนคุมใบเสร็จ รับเงิน มีการยื่นยันยอดทุนเรือนหุ้นอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ใบเสร็จรับเงินเก็บรักษาตามสภาพที่เหมาะสม มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการรับเงิน มีการตรวจสอบจำนวนเงินที่ได้รับ มีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างผู้รับเงิน บัญชีและผู้ตรวจสอบ

ในทางด้านรายจ่ายประกอบด้วยทำให้เงินกู้ซึ่งมีขึ้นตอนตั้งแต่ การรับใบคำขอกู้เงิน การพิจารณาการให้เงินกู้ การโอนเงินกู้แก่สมาชิก และการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามทางด้านรายจ่าย คือ มีการสอบถามเพื่อยืนยันยอดได้รับ โอนตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติ มีการเก็บข้อมูลการได้รับอนุมัติเงินกู้เดิมจนถึงปัจจุบันของสมาชิกเพื่อจะได้นำมาใช้ประกอบการพิจารณา มีการบันทึกรายการอนุมัติการให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิกและแจ้งให้ทราบเป็น ลายลักษณ์อักษร และจัดทำเป็นบันทึกรายงานการประชุม ตลอดจนมีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับจำนวนเงินที่อนุมัติให้กู้แก่สมาชิก มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการว่ามีความเที่ยงตรงปราศจากความลำเอียง

ในส่วนของการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ ก็ มีการติดตามการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆของกองทุนเป็นไปตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของกองทุนมีการรายงานผลการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆของกองทุนเป็นลายลักษณ์อักษรจากคณะกรรมการที่มีหน้าที่ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ มีการบันทึกและสรุปการจ่ายค่าใช้จ่ายของกองทุนเสนอต่อที่ประชุมของกองทุนหมู่บ้านเป็นลายลักษณ์อักษร มีการรายงานปัญหาของการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆและติดตามความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาอย่างทันเหตุการณ์ มีการพิจารณาการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆของกองทุน มีการนำเอาข้อเสนอ ข้อสังเกต ข้อบกพร่องที่ได้รับจากผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาพิจารณาดำเนินการ มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆของกองทุน และมีการกำหนดเป็นแผนงานของกองทุน

แต่ก็มีบางขั้นตอนที่ไม่เป็นไปตามการควบคุมของ COSO ด้านการอนุมัติเงินกู้แก่สมาชิกที่ทางคณะกรรมการกองทุนไม่ได้มีการติดตามและประเมินผลความพึงพอใจของสมาชิก

ทางด้านบัญชี

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวทางการปรับปรุงการควบคุมภายในของระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านศรีพันต้น โดยผลที่ได้นำมาเปรียบกับการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO และตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่ามีการควบคุมเหมือนหรือที่ต่าง และมีแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแสดงผลตามตารางที่ 4

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านกิจกรรมการควบคุม ทางด้านบัญชี

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้าน ศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
- มีการจัดทำงบการเงินภายใน 120 วัน นับแต่วันสิ้นปี	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่า ด้วยการบัญชี การตรวจ สอบและการประเมิน ผลงาน	มีกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านข้อที่ 44	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติ	-
- มีการจัดตั้งคณะกรรมการผู้ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการกองทุน	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่า ด้วยการบัญชี การตรวจ สอบและการประเมิน ผลงาน	ไม่มีกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน	ไม่เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติ	- ควรจะจัดตั้งตามพระราชบัญญัติที่กฎหมายได้กำหนด ซึ่งทำให้เหมือนกับของCOSO
- ผู้ตรวจสอบมีการส่งผลประกอบการ งบการเงิน และแสดงความเห็นภายใน 60 วัน นับแต่วันสิ้นปี	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่า ด้วยการบัญชี การตรวจ สอบและการประเมิน ผลงาน	ไม่มีกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน	ไม่เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติ	- ควรจะจัดตั้งตามพระราชบัญญัติที่กฎหมายได้กำหนด ซึ่งทำให้เหมือนกับของCOSO

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้านศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านกิจกรรมการควบคุม ทางด้านบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรี พันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
- มีการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่า ด้วยการบัญชี การตรวจ สอบและการประเมิน ผลงาน	มีกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านตามข้อที่ 44	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติ	-
- มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงินการบัญชีและพัสดุของกองทุนหมู่บ้านแล้วทำการรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่า ด้วยการบัญชี การตรวจ สอบและการประเมิน ผลงาน	มีกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านตามข้อที่ 43 แต่กองทุนมิได้จัดทำ	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติแต่มิได้ปฏิบัติตามถ้วน	- ควรจะจัดทำตามพระราชบัญญัติที่กฎหมายได้กำหนด
- มีการจัดทำบัญชีกองทุนอย่างน้อยเดือนละ1ครั้งและแจ้งให้สมาชิกทราบ	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่า ด้วยการบัญชี การตรวจ สอบและการประเมิน ผลงาน	มีกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านแต่ระยะเวลาไม่ตรงกันกองทุนจึงมิได้จัดทำ	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติแต่มิได้ปฏิบัติตามถ้วน	- ควรจะจัดทำตามพระราชบัญญัติที่กฎหมายได้กำหนด

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านกิจกรรมการควบคุม ทางด้านบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
- มีการจัดพิมพ์รายงานและงบการเงินเผยแพร่ต่อสมาชิกและสาธารณะ	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่า ด้วยการบัญชี การตรวจ สอบและการประเมิน ผลงาน	มีกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านตามข้อที่ 43และข้อที่44	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติ	-
- สิ้นปีถ้ามีกำไรสุทธิคณะกรรมการกองทุนมีการนำเอากำไรสุทธิมาจัดสรรตามระเบียบของกองทุน	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่า ด้วยการบัญชี การตรวจ สอบและการประเมิน ผลงาน	มีกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านตามข้อที่ 42	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติแต่มิได้ปฏิบัติครบถ้วน	-
- มีการจัดระบบการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของสมาชิกเป็นหลัก	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติตามหมวดที่ 4 ว่า ด้วยการบัญชี การตรวจ สอบและการประเมิน ผลงาน	มีกำหนดไว้ในระเบียบของหมู่บ้านแต่กองทุนมิได้จัดทำ	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติแต่มิได้ปฏิบัติครบถ้วน	- ควรจะจัดทำตามพระราชบัญญัติที่กฎหมายได้กำหนด

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการควบคุมทางด้านบัญชี ซึ่งในส่วนของทางด้านการบัญชี ผู้ศึกษาให้ความสนใจในเรื่องการจัดทำรายงานทางการเงิน การตรวจสอบว่าเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกี่ยวกับระบบการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการบัญชีด้านกิจกรรมการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO ที่เป็นไปตามแนวคิดของการควบคุม COSO คือเรื่อง มีการจัดทำงบการเงินภายใน 120 วัน นับแต่วันสิ้นปี มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชีและพัสดุของกองทุนหมู่บ้านแล้วทำการรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด มีการจัดพิมพ์รายงานและงบการเงินเผยแพร่ต่อสมาชิกและสาธารณะ สิ้นปีถ้ามีกำไรสุทธิคณะกรรมการกองทุนมีการนำเอากำไรสุทธิมาจัดสรรตามระเบียบของกองทุน

ส่วนที่ไม่มีการจัดทำตามแบบที่ควบคุมคือ เรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการผู้ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการกองทุน ผู้ตรวจสอบมีการส่งผลประกอบการ งบการเงิน และแสดงความเห็นภายใน 60 วัน นับแต่วันสิ้นปี การจัดทำบัญชีกองทุนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้งและแจ้งให้สมาชิกทราบ การทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปี รายงานต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง การจัดระบบการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของสมาชิกเป็นหลัก และการจัดทำงบการเงินตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดและ ส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดภายใน 30 วัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของทุกปี

4.1.4 ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวทางการปรับปรุงการควบคุมภายในของระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านศรีพันต้น ซึ่งทั้งข้อมูลข่าวสารและสื่อสารจะต้องมีความสอดคล้องและเกี่ยวเนื่องกัน โดยได้แบ่งกลุ่มแบบกว้างๆเป็น 3 กลุ่ม คือเรื่องการแจ้งข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก การสื่อสารแบบสองทาง และการสำรวจความคิดเห็น โดยผลที่ได้นำมาเปรียบกับการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO และตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่ามีการควบคุมเหมือนหรือต่างกัน และมีแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแสดงผลตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบบัญชี

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้าน ศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
<p>การแจ้งข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก</p> <p>- มีการแจ้งข้อมูลข่าวสาร เงื่อนไข และประชาสัมพันธ์ด้านการจ่ายดอกเบี้ยและเงินต้นแก่สมาชิก</p>	<p>มีกำหนดตามพระราชบัญญัติแต่เป็นการกำหนดแบบกว้างๆ</p>	<p>จากการสัมภาษณ์มีการแจ้งให้สมาชิกทราบเวลาที่กองทุนนัดประชุมและมีการปิดประกาศที่อาคารของกองทุนและมีการประกาศเสียงตามสายของหมู่บ้าน</p>	<p>เหมือนทั้งCOSO และพระราชบัญญัติ</p>	-
<p>- มีการรายงานผลการรับชำระค่าหุ้น เงินต้น และดอกเบี้ย และการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆเป็นลายลักษณ์อักษรจากคณะ กรรมการที่มีหน้าที่ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ</p>	<p>มีกำหนดตามพระราชบัญญัติมาตราที่ 14 (3)</p>	<p>มีกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านตามข้อที่ 42และข้อที่43และมีการตีคประกาศที่อาคารของกองทุน</p>	<p>เหมือนทั้งCOSO และพระราชบัญญัติ</p>	-

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรี พันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
- มีการบันทึกและสรุปการรับชำระค่าหุ้น เงินต้น และดอกเบี้ยและการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ เสนอต่อที่ประชุมของกองทุนหมู่บ้านเป็นลายลักษณ์อักษร	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติแต่เป็นการกำหนดแบบกว้างๆ	จากการบันทึกรายงานการประชุมของกองทุนหมู่บ้านและแจ้งให้สมาชิกทราบและระเบียบของกองทุนข้อที่ 43	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติ	-
- มีการรวบรวมข้อมูลจัดทำรายงานการรับเงินค่าดอกเบี้ยและเงินต้นจากสมาชิกและการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติมาตราที่ 14 (3)และ(7)	มีกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านตามข้อที่ 42และข้อที่ 44และมีการรวบรวมรายการรับเงินและจ่ายเงินเพื่อเป็นการสอบย้อนอีกทางหนึ่ง	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติ	-

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้าน ศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
- มีการรายงานปัญหาของการรับชำระค่าหุ้น เงินต้น และดอกเบี้ย การโอนเงิน การอนุมัติ วงเงินกู้และการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ ตลอดจน ความพึงพอใจของสมาชิกและการติดตาม ความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาอย่างทัน เหตุการณ์	มีกำหนดตาม พระราชบัญญัติ มาตราที่ 14 (3)และ(7)แต่เป็น การกำหนดแบบ กว้างๆ	จากการสัมภาษณ์มีการ ประชุมของคณะ กรรมการ กองทุนหมู่บ้านเพื่อถก ปัญหาต่างๆ ที่อาจจะต้องทำ การแก้ไข	เหมือนทั้งCOSOและ พระราชบัญญัติ	-
การสื่อสารแบบสองทาง - มีการนำเอาข้อเสนอ/ข้อสังเกต/ ข้อบกพร่องที่ได้รับจากผู้ที่มีหน้าที่ เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมา พิจารณาดำเนินการ	มีกำหนดตาม พระราชบัญญัติ ตามหมวดที่ 1 ว่า ด้วยการจัดตั้ง วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ ทุน และสินทรัพย์	ไม่มีกำหนดไว้ในระเบียบ ของหมู่บ้านแต่จากการ สัมภาษณ์พบว่าในทาง ปฏิบัติได้มีการรับฟังความ คิดเห็นของบุคคลต่างๆด้วย	ไม่เหมือนทั้งCOSOและ พระราชบัญญัติ	-ควรจะมีการกำหนด เพิ่มเติมในระเบียบของ กองทุนเพื่อจะได้เป็นลาย ลักษณ์อักษรเป็นแนวใน การปฏิบัติ

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
- มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร	มีกำหนดตามพระราชบัญญัติ ตามมาตรา 7 (4)	จากการสัมภาษณ์พบว่ามีการสื่อสารกันภายในองค์กร	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติ	-
- มีการพิจารณาการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยและการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ	มีการกำหนดหน้าที่ไว้ที่ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแนบท้ายพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน ตามหมวด 6 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านข้อที่ 40	มีกำหนดไว้ในระเบียบของหมู่บ้านจากการสัมภาษณ์มีการปรับปรุงอัตราดอกเบี้ยมีการปรับให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน	เหมือนทั้งCOSOและพระราชบัญญัติ	-

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
<p>การสำรวจความคิดเห็น</p> <p>- มีการสำรวจความคิดเห็นจากสมาชิก</p>	<p>ไม่มีกำหนดตามพระราชบัญญัติ</p>	<p>ไม่มีกำหนดไว้ในระเบียบของหมู่บ้านแต่จากการสัมภาษณ์พบว่าในทางปฏิบัติได้มีการรับฟังความคิดเห็นของบุคคลต่างๆด้วย</p>	<p>เหมือนCOSO ในทางปฏิบัติ</p>	<p>-ควรจะกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อจะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกและเป็นการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนด้วย</p>
<p>- มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการรับชำระค่าหุ้น เงินต้น และดอกเบี้ย การอนุมัติวงเงินกู้ การโอนเงินและการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ</p>	<p>มีการกำหนดหน้าที่ไว้ที่ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแนบท้าย พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านตามหมวด 4 ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนข้อที่ 21 (12)</p>	<p>มีกำหนดไว้ในระเบียบของหมู่บ้าน</p>	<p>เหมือนทั้งCOSO และพระราชบัญญัติ</p>	<p>-</p>

ในส่วนของกองทุนหมู่บ้านศรีพินต้นจากการสัมภาษณ์พบว่าจากการดำเนินงานระบบบัญชีซึ่งแบ่งทางด้านรายรับซึ่งแบ่งเป็นการรับเงินค่าหุ้นไม่ว่าจะเป็นการเริ่มเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกใหม่หรือทำการซื้อหุ้นเพิ่มเติมตามเงื่อนไขที่จะทำการขอกู้เงินจากกองทุน การเงินรับดอกเบี้ยจากผู้กู้

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลสารสนเทศ คือ มีการแจ้งข่าวสารเงื่อนไข เกี่ยวกับการกู้เงินกองทุน กำหนดการโอนเงินกู้ กำหนดการจ่ายชำระค่าหุ้นและดอกเบี้ยให้กับสมาชิก ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ด้านการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ ของกองทุน มีการรวบรวมข้อมูลของสมาชิกเพื่อนำมาประกอบการพิจารณา จัดทำรายงานการดำเนินงานการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร คณะกรรมการดำเนินการใช้ข้อมูลการดำเนินงานในการบริหารงานทันต่อเหตุการณ์ มีการรวบรวมข้อมูลจัดทำรายงานการรับชำระค่าหุ้น ค่าดอกเบี้ยและเงินต้น การสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร คือ มีการสื่อสารที่เป็นแบบสองทางคือมีการสื่อสารทั้งในองค์กรที่มีการระดมสมอง ช่วยกันแสดงความคิดเห็น ตลอดจนการสื่อสารนอกองค์กร มีการสำรวจความต้องการและความคิดเห็นจากสมาชิก การติดต่อประสานงานระหว่างองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน

จากการดำเนินงานทางด้านรายจ่าย ประกอบด้วยการให้เงินกู้ซึ่งมีขั้นตอนตั้งแต่การรับใบคำขอกู้เงิน การพิจารณาการให้เงินกู้ การโอนเงินกู้แก่สมาชิก และการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ

4.1.5 การติดตามและประเมินผล

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวทางการปรับปรุงการควบคุมภายในของระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านศรีพินต้น ในระบบการควบคุมจะต้องมีการติดตามและการประเมินผลซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ มีการรายงานผลการดำเนินงาน มีการนำเอาแผนงานมาเปรียบเทียบกับการดำเนินงาน และมีการประเมินผลการดำเนินงาน โดยผลที่ได้นำมาเปรียบกับการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO และตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่ามีการควบคุมเหมือนหรือว่าต่าง และมีแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแสดงผลตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพินต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านการติดตามและประเมินผล ระบบบัญชี

การควบคุมภายในตามแนวคิด COSO	พระราชบัญญัติกองทุน หมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้าน ศรีพินต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
<p>มีการรายงานผลการดำเนินงาน</p> <p>- มีการรายงานผลการรับชำระค่า หุ่น เงินต้น และดอกเบี้ยและการ จ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆเป็นลายลักษณ์ อักษรจากคณะ กรรมการที่มีหน้าที่ ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ</p>	<p>มีการกำหนดหน้าที่ไว้ที่ ระเบียบคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติแนบท้ายพระ ราช บัญญัติกองทุนหมู่บ้านตาม หมวด 4 ว่าด้วยคณะ กรรมการ กองทุนข้อที่ 21 (12)</p>	<p>มีกำหนดไว้ในระเบียบของ หมู่บ้านตามระเบียบของ กองทุนข้อที่ 43 โดยมีการติด ประกาศให้ทราบที่อาคาร กองทุน</p>	<p>เหมือนทั้ง COSO และ พระราชบัญญัติ</p>	<p>-</p>
<p>- มีการบันทึกและสรุปการรับชำระ ค่า หุ่น เงินต้น และดอกเบี้ยและการ จ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ เสนอต่อที่ ประชุมของกองทุนหมู่บ้านเป็น ลายลักษณ์อักษร</p>	<p>มีการกำหนดหน้าที่ไว้ที่ ระเบียบคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติแนบท้ายพระ ราช บัญญัติกองทุนหมู่บ้านตาม หมวด 4 ว่าด้วยคณะ กรรมการ กองทุนข้อที่ 21 (12)</p>	<p>มีกำหนดไว้ในระเบียบของ หมู่บ้านตามระเบียบของ กองทุนข้อที่ 45 โดยได้ชี้แจง ต่อที่ประชุมเมื่อมีการเรียก ประชุมสมาชิก</p>	<p>เหมือนทั้ง COSO และ พระราชบัญญัติ</p>	<p>-</p>

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านการติดตามและประเมินผล ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติกองทุน หมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
- มีการรายงานปัญหาของการรับชำระค่า หุ่น เงินต้น และดอกเบี้ย ตลอดจนความพึงพอใจของสมาชิกและการติดตามความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาอย่างทันเหตุการณ์	มีการกำหนดหน้าที่ไว้ที่ระเบียบคณะ กรรมการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแนบท้าย พระ ราชบัญญัติกองทุน หมู่ บ้านตามหมวด 4 ว่า ด้วยคณะ กรรมการ กองทุนข้อที่ 21 (12)	มีกำหนดไว้ในระเบียบของ หมู่บ้านจากการสัมภาษณ์มีการติดตามทั้งการนำเงินที่ถูกไปใช้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ตลอดจนสอบถามความพึงพอใจ การดำเนินงาน	เหมือนทั้งCOSO และ พระราชบัญญัติ	-
มีการนำเอาแผนงานมาเปรียบเทียบการดำเนินงาน - มีการนำเอาแผนงานที่กำหนดไว้มาเปรียบเทียบการดำเนินงาน	มีกำหนดตาม พระราชบัญญัติ ตาม มาตรา 14 (2)	ไม่มีกำหนดไว้ในระเบียบของ หมู่บ้านแต่จากการสัมภาษณ์พบว่าที่การจัดทำ	ไม่เหมือนทั้ง COSOและ พระราชบัญญัติ	-ควรที่จะเพิ่มการนำเอา แผนงานมาเปรียบเทียบกับ การดำเนินงานเป็นลายลักษณ์อักษร

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพันต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านการติดตามและประเมินผล ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิด COSO	พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้าน ศรีพันต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
<p>มีการประเมินผลการดำเนินงาน</p> <p>- คณะกรรมการดำเนินงานมีการติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการรับชำระค่าหุ้น เงินต้น และดอกเบี้ยอย่างสม่ำเสมอ</p>	<p>มีการกำหนดหน้าที่ไว้ที่ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแนบท้ายพระ ราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านตามหมวด 4 ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนข้อที่ 21 (12)</p>	<p>มีกำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนหมู่บ้านตามข้อที่ 44</p>	<p>เหมือนทั้ง COSO และพระราชบัญญัติ</p>	-
<p>- มีการนำเอาข้อเสนอ / ข้อสังเกต / ข้อบกพร่องที่ได้รับจากผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาพิจารณาดำเนินการ</p>	<p>มีกำหนดตามพระราชบัญญัติตามหมวดที่ 1 ว่าด้วยการจัดตั้งวัตถุประสงค์อำนาจหน้าที่ ทุนและสินทรัพย์ ข้อที่ 7</p>	<p>ไม่มีกำหนดไว้ในระเบียบของหมู่บ้านจากการสัมภาษณ์พบว่ามีการรับฟังและนำเอาข้อเสนอ ข้อชี้แนะจากทั้งส่วนราชการและจากสมาชิคนำมาปฏิบัติและปรับปรุงการดำเนินงาน</p>	<p>เหมือนทั้ง COSO และพระราชบัญญัติ</p>	-

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบการปรับปรุงการควบคุมภายในของกองทุน หมู่บ้าน ศรีพินต้น อำเภอเมืองน่าน ด้านการติดตามและประเมินผล ระบบบัญชี (ต่อ)

การควบคุมภายในตามแนวคิดCOSO	พระราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้านศรี พินต้น	เหมือน/ต่าง	แนวทางการปรับปรุง
- มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการรับ เงินค่าหุ้น ค่าดอกเบี้ยและเงินต้นจากสมาชิก และการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ	มีการกำหนด หน้าที่ไว้ที่ระเบียบ คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง แห่งชาติแนบท้าย พระ ราชบัญญัติ กองทุนหมู่บ้าน ตามหมวด 4 ว่า ด้วยคณะ กรรมการกองทุน ข้อที่ 21 (12)	มีกำหนดไว้ใน ระเบียบของกองทุน หมู่บ้านตามข้อที่ 44 จากการสัมภาษณ์มี การติดตามทั้งการนำ เงินที่กู้ไปใช้ตาม วัตถุประสงค์หรือไม่ ตลอดจนการจ่าย ค่าใช้จ่ายต่างเป็นไป ตามที่ขออนุมัติ หรือไม่	เหมือนทั้งCOSOและ พระราชบัญญัติ	-

ในส่วนของกองทุนหมู่บ้านศรีพินต้นจากการสัมภาษณ์พบว่าจากการดำเนินงานของระบบบัญชีสามารถแย่งเป็นทางด้านรายรับซึ่งแบ่งเป็นการรับเงินค่าหุ้นไม่ว่าจะเป็นการเริ่มเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกใหม่หรือทำการซื้อหุ้นเพิ่มเติมตามเงื่อนไขที่จะทำการขอกู้เงินจากกองทุนการเงินรับดอกเบี้ยจากผู้กู้

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามทางด้านรายรับ คือ มีการรายงานผลการรับชำระค่าหุ้น ดอกเบี้ยรับ และเงินต้นเป็นลายลักษณ์อักษรจากคณะกรรมการที่มีหน้าที่ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ มีการบันทึกและสรุปการรับชำระค่าหุ้น ดอกเบี้ยรับ และเงินต้น เสนอต่อที่ประชุมของกองทุนหมู่บ้านเป็นลายลักษณ์อักษร มีการรายงานปัญหาของการรับชำระค่าหุ้น ดอกเบี้ยรับ และเงินต้น ตลอดจนความพึงพอใจของสมาชิกและการติดตามความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาอย่างทันเหตุการณ์ มีการนำเอาข้อเสนอ ข้อสังเกต ข้อบกพร่องที่ได้รับจากผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาพิจารณาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามทางด้านรายจ่าย คือ มีการสอบถามเพื่อยืนยันยอดที่ได้รับโอนตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติ มีการเก็บข้อมูลการได้รับอนุมัติเงินกู้เดิมจนถึงปัจจุบันของสมาชิกเพื่อจะได้นำมาใช้ประกอบการพิจารณา มีการบันทึกรายการอนุมัติการให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิกและแจ้งให้ทราบเป็นลายลักษณ์อักษร และจัดทำเป็นบันทึกรายงานการประชุม ตลอดจนมีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับจำนวนเงินที่อนุมัติให้กู้แก่สมาชิก มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการว่ามีความเที่ยงตรงปราศจากความลำเอียง

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลทางด้านรายจ่าย คือ คณะกรรมการกองทุนได้มีการติดตามและประเมินผลความพึงพอใจของสมาชิกในเรื่องของวงเงินการอนุมัติเงินกู้ ระยะเวลาการดำเนินงาน กระบวนการ ขั้นตอนตลอดการอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่สมาชิก และมีการนำเอาการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆของกองทุนมาเปรียบเทียบกับแผนงานที่กำหนด

4.2 แนวทางการปรับปรุง

จากการศึกษาลักษณะการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านศรีพินต้น อำเภอเมืองน่าน เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงการควบคุมภายในของระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน โดยเปรียบเทียบกับแนวคิด COSO และพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน พบว่า

4.2.1 ด้านสภาพแวดล้อม

- คณะกรรมการที่มีหน้าที่ต้องใช้เวลาเก็บกองทุนอย่างเพียงพอเนื่องจากคณะกรรมการที่ได้ รับการคัดเลือกจากความเต็มใจและได้รับผลตอบแทนดังนั้นควรต้องทุ่มเทและ

ให้เวลากับกองทุนถ้าหากคณะกรรมการไม่สามารถปฏิบัติ หรือ ไม่มีเวลาให้ควรรลาออกหรือมีการตัดหรือลดผลตอบแทนที่ได้รับ

- ต้องให้คณะกรรมการที่มีหน้าที่ได้รับการอบรมและควรจะต้องทำอย่างต่อเนื่อง

- ให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องหรือมีหน้าที่สอบถามหรือฝึกทำบัญชีจากผู้รู้ที่สามารถจัดทำบัญชีของกองทุนได้ เช่น เจ้าหน้าที่ที่ดูแลการจัดทำบัญชีกองทุน กรรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งทำหน้าที่เปรียบเสมือนเป็นพี่เลี้ยงของกองทุน

- กองทุนหมู่บ้านควรมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน หรือ คำบรรยายลักษณะงานที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรและทำการชี้แจงเพื่อให้คณะกรรมการที่มีหน้าที่จะได้ทราบถึงลักษณะงานที่ตนจะต้องดำเนินการตลอดจนถึงให้เข้าใจถึงขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบของตนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานหรือมีการละเว้นการปฏิบัติงานใดงานหนึ่ง

- คณะกรรมการที่มีหน้าที่ไม่ควรจะเป็นบุคคลคนเดียวกันควรจะต้องแยกระหว่างคนรับเงินและคนทำบัญชีเพื่อสามารถสอบย้อนกันได้ป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดการทุจริต

- ตามระเบียบที่ควรปฏิบัติโดยทั่วไปเหรียญิกเป็นผู้รับเงินส่วนด้านบัญชีเป็นหน้าที่ของผู้ตรวจสอบบัญชีแต่ถ้าเหรียญิกไม่ว่างหรือไม่สามารถรับเงินได้หน้าที่นี้อาจให้ประธานกองทุนกองรับหน้าที่ชั่วคราว

- กองทุนหมู่บ้านควรมีการเขียนระเบียบให้ชัดเจนยิ่งโดยมีการกำหนดการแบ่งแยกหน้าที่ชัดเจน โดยเฉพาะหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงเช่นเหรียญิกไม่ควรมีหน้าที่จัดทำบัญชี

- คณะกรรมการทางด้านบัญชีหรือผู้ตรวจสอบบัญชีควรมีการสอบย้อนกันเป็นครั้งคราว

- กองทุนหมู่บ้านควรมีแนวทางในการคัดเลือกที่เป็นรูปธรรม วิธีการหรือกระบวนการที่ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษรถึงแนวทางการคัดเลือก การสรรหา คณะกรรมการ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกคณะกรรมการต่อไป

4.2.2 ด้านการประเมินความเสี่ยง

- ทำการจัดระดับความเสี่ยง ซึ่งแบ่งระดับความเสี่ยงออกเป็นน้อย ปานกลาง มาก โดยกำหนดความสามารถในการชำระหนี้ของกองทุนโดยใช้กำหนดระยะเวลาเมื่อครบกำหนดการจ่ายเงินกองทุน

- ทำการประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นว่ามีผล กระทบกับกองทุนหรือไม่ ถ้ามีจะส่งผลกระทบต่ออย่างไรมากน้อยแค่ไหนและจะมีแนวทางในการ แก้ไขอย่างไรเช่นถ้าหาก สมาชิกไม่สามารถจ่ายชำระหนี้กองทุนได้ไม่ว่ากรณีใดจะนำเอาเงินส่วนไหนมาชดเชยอาจจะเป็น เงินในส่วนการประกันความเสี่ยงหรือว่าเงินจากชมรมฌาปนกิจเป็นต้น

- กำหนดความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นว่าจะส่งผลกระทบต่อกองทุนมาก น้อยแค่ไหนโดยหาแนวทางแก้ไขหรือบรรเทาความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น

4.2.3 ด้านกิจกรรมการควบคุม

- กำหนดความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นว่าจะส่งผลกระทบต่อกองทุนมาก น้อยแค่ไหนโดยหาแนวทางแก้ไขหรือบรรเทาความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น

- จะต้องแยกหน้าที่การรับเงินและการจัดทำบัญชีออกจากกันห้ามมิให้ เป็นบุคคลคนเดียวกันเพื่อป้องกันการทุจริตและสามารถสอบย้อนความถูกต้องกันได้

- คณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีควรมีการจัดทำบัญชีให้เป็น ปัจจุบันเพื่อให้ถูกต้องและเป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย และส่งผลให้งบการเงินของกองทุนเป็นงบทึ่ น่าเชื่อถือ

- คณะกรรมการตรวจสอบ ควรมีการสอบย้อนอย่างสม่ำเสมอ หรือเป็น ครั้งเป็นคราว เช่น มีการตรวจจำนวนรายได้กับจำนวนเงินที่ได้นำฝาก หรือเปรียบเทียบ ใบเสร็จรับเงินกับจำนวนเงินที่นำฝากธนาคาร เป็นต้น

- คณะกรรมการควรจะทำทะเบียนผู้ค้าประกันเพื่อจะได้ง่ายในการ ควบคุมผู้ค้าประกันป้องกันการค้าประกันเกินกำหนดเงื่อนไขของกองทุน

- เற்றுญิกหรือผู้ช่วยற்றுญิกควรจะต้องนำเอาเงินที่ได้รับนำไปฝาก ธนาคารทุกสิ้นวันหรือวันที่ธนาคารเปิดทำการเพื่อป้องกันเหตุที่เกิดจากความไม่ตั้งใจและการจงใจ ต่างๆในการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือสูญเสียนอื่นใด ไม่ควรให้ผู้รับเงินได้ทำการถือเงินสด ไว้ในมืออาจจะก่อให้เกิดความเสี่ยงหลายประการไม่ว่า เกิดการนำเงินยืมไปใช้ก่อน เพื่อป้องกัน ไม่ให้เกิดการทุจริต หรือเกิดเหตุการณ์อื่นๆ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับรับเงินจึงไม่ควรที่จะถือเงินสดไว้ กับตัว

- กองทุนควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการผู้ตรวจสอบและประเมินผลการ บริหารจัดการกองทุน

- ผู้ตรวจสอบมีการส่งผลประกอบการ งบการเงิน และแสดงความเห็น ภายใน 60 วัน นับแต่วันสิ้นปี เพื่อเป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย

- คณะกรรมการที่มีหน้าที่ควรมีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชีและพัสดุของกองทุนหมู่บ้านแล้วทำการรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

- เภรัณญิกหรือผู้ช่วยเรัณญิกควรมีการจัดทำบัญชีกองทุนอย่างน้อยเดือนละ1ครั้งและแจ้งให้สมาชิกทราบ

- คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดระบบการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี และ การพัสดุ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของสมาชิกเป็นหลัก

4.2.4 ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร

- มีการนำเอาข้อเสนอ/ข้อสังเกต/ข้อบกพร่องที่ได้รับจากผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาพิจารณาดำเนินการและมีการกำหนดเพิ่มเติมในระเบียบของกองทุนเพื่อจะได้เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นแนวในการปฏิบัติ

- มีการสำรวจความคิดเห็นจากสมาชิกโดยกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อจะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกและเป็นการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนด้วย

4.2.5 ด้านการติดตามและการประเมินผล

- ทางกองทุนควรที่จะเพิ่มเป็นลายลักษณ์อักษรในระเบียบของกองทุนในเรื่องการนำเอาแผนงานที่กำหนดไว้มาเปรียบ เทียบการดำเนินงาน